

2. Indledning

2.1. Formålet med lovforslaget

Hensigten med lovforslaget er at gennemføre forslag 1-5 og 19 i betænkning 1477/2006 »Opgaver i sogn, provsti og stift«, at lovfæste praksis vedrørende valg til enkeltmandshverv i løbet af funktionsperioden samt at indføre et loyalitetskrav til valgte menighedsrådsmedlemmer, som foreslået i Rapport fra arbejdsgruppen om gejstlige læsesager m.v., jf. herved afsnit 2.2.

2.2. Baggrunden for lovforslaget

Arbejdsgruppen om ændring af den kirkelige struktur som følge af kommunalreformen

Regeringen besluttede den 20. april 2005 at nedsætte en arbejdsgruppe om ændring af den kirkelige struktur som følge af kommunalreformen.

Arbejdsgruppens endelige forslag om ændring af den kirkelige struktur blev offentliggjort den 16. maj 2006 og er med enkelte ændringer blevet gennemført ved kongelige resolutioner af 21. og 29. august 2006, således at den nye provstiinddeling er trådt i kraft pr. 1. januar 2007.

Arbejdsgruppen har på baggrund af en omfattende offentlig høring udarbejdet betænkning 1477/2006 »Opgaver i sogn, provsti og stift« med 20 forslag til mulige ændringer af opgavefordelingen mellem sogn, provsti og stift samt arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger om budgetlægningen for de lokale kasser. Betænkningen blev offentliggjort den 17. juli 2006 og samme dag sendt til høring.

Høringen har været opdelt i to faser. Fase 1 vedrørte arbejdsgruppens forslag nr. 6-18 (alle forslag vedrørende opgaver i provstiet, budgetproces og 3 forslag vedrørende opgaver i stiftet), og høringen om disse forslag blev afsluttet den 1. september 2006. Kirkeministeren fremsatte på ovennævnte baggrund L 27 Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi, lov om menighedsråd, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og forskellige andre love (Budgetlægning for kirke- og præstegårdskasserne, ændret sammensætning af og opgaver for stiftsøvrigheden, aflastning af provsten for administrative opgaver m.v.) den 4. oktober 2006. Lovforslaget blev vedtaget ved 3. behandlingen den 15. december 2006.¹⁾

For de forslag, som er omfattet af anden fase, udløb høringsfristen den 1. december 2006.

Det drejer sig om arbejdsgruppens forslag om opgaver i sognet: Samvirket mellem menighedsråd og præst, herunder præstens forkyndelsesfrihed, præsten

som mulig daglig leder, menighedsrådets sammensætning, herunder obligatorisk valg af kasserer, ændring af funktionsperioden for enkeltmandshverv og kirkefunktionærers valgarbejd samt mulige konsekvenser af, at der ikke vælges et fuldtalligt menighedsråd (forslag 1-5). Hertil kommer de to resterende forslag om opgaver i stiftet: bindende stiftsbidrag og stiftsøvrighedens rådgivning og vejledning af menighedsråd og provstiudvalg (forslag nr. 19-20).

Den 7. december 2006 var der modtaget 260 høringssvar fra samtlige biskopper/stiftsøvrigheder, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening, Den danske Præsteforening, Dansk Organist og Kantor Samfund (DOKS), Foreningen af Kirke- og Kirkegårdsansatte (FAKK), Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Dansk Kirkemusikerforening, Danmarks Kordegneforening, Danmarks Kirketjenerforening, Foreningen af Sognemedhjælpere i Danmark, Finansministeriet, rektor for Teologisk Pædagogisk Center (TPC), Kirkeligt Samfund, Kirkefondet, 28 provstiudvalg, 219 menighedsråd og 29 private.

Høringssvarene viser en generel opbakning til forslagene. På baggrund af høringen er der foretaget enkelte justeringer af forslagene i forhold til strukturarbejdsgruppens forslag. Disse ændringer beskrives under de enkelte forslag.

Udover ovennævnte forslag - som indgår i nærværende lovforslag - stillede strukturarbejdsgruppen forslag om, at stiftet skal tilbyde at yde aktiv bistand og rådgivning til menighedsråd og provstiudvalg (særligt personaleforhold og byggesager).

Stiftsadministrationen varetager allerede i dag sådanne opgaver i flere af stifterne. Ved at lade stiftet yde aktiv bistand og rådgivning fastholder man ansvar og kompetence i menighedsrådet henholdsvis provstiudvalget, samtidig med at menighedsråd og provstiudvalg får den nødvendige administrative understøttelse til løsningen af konkrete sager. Der er blandt høringssvarene meget bred støtte til forslaget fra både menighedsråd, provstiudvalg og stifter.

Arbejdsgruppen om gejstlige læsesager m.v.

Arbejdsgruppen vedrørende gejstlige læsesager blev nedsat af kirkeministeren ved brev af 30. september 2005. Nedsættelse af arbejdsgruppen havde sit udsping i den i pressen meget omtalte 'Taarbæk-sag'.

Højesterets afgørelse i »Steen Ribers sagen« den 15. oktober 2005 gav anledning til, at arbejdsgruppens oprindelige kommissorium blev udvidet som følger: